

AREVELK
Siyasi, iktisadi ve edebi
yevmi gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak
No. 10

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐԵՎԵԼԿ

Գրքարան
4685063 ՏԱՐԵՎԵԼԿ
700 դր. 1400 դր.
Արտատվում է
110 Ժր. 200 Ժր.
Պատկեր
9 օգուտ 15 օր.

AREVELK

ԱՐԵՎԵԼԿ

ՀՆՈՒՊՈՒՅՆ 40852

ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ

Telefon 40852

ՀԱՍՏԵՒՆ Գրքարան, Թիֆլիզի Բոլ
Պրիմուս Գրքարան, Բիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economioue Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՐԱԿՐԱԿՈՒՄ
ԽՈՐԷՆ ԶԱՍՃԵԱՆ

ՀԱՊԵՇԻԱՏԱՆ

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻ ԱՆԴԱՄ ԿԸ ՄՆԱՅ

ԻՏԱԼԻԱ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԵՆ ՊԻՏԻ ԿԵՐԱՆԱՅ

Վ Ե Ր Զ Ն Ա Պ Է Ս

ԺՆՆԵՆ 23.— Ընդ. ժողովը գումարուցուեց ժամը 19ին և իրագրեց
կառավարութիւնները ճշգրտ յանձնաժողովին տեղեկագրին: Երկար
քննարկումներէն յետոյ 49 անգամէ լայնացեալ ընդ. ժո-
ղովը զէմ 4 ձայնով ընդունեց յանձնաժողովին տեղեկագրին, որ
կառավարութիւնները յանձնաժողովին տեղեկագրին: Ազգաժողովին
պատուութիւններ ձեռնարկ մտնեցին: Դէմ քուէարկած չորս պետութիւն-
ներ են Աւստրիա, Հունգարիա, Ալպանիա և Էջրատի: Իսկ Պուլիս-
տի, Փանամա, Սիւա, Վենէզուէլա, Զուիցերիա և Ժորժիա կ'անու-
նուէն մնացին:

Հայեր ընդ. պատուիրակները ներկայ էին, բայց Նէկիս կը բացա-
րուէր Նախ խօսք առաջ ֆոլիթի և կարգադրութեան յանձնաժո-
ղովը: Ետոյ հայկէ պատուիրակ մը զերմորէն շնորհակալութիւն
տայնաց յանձնաժողովին: Հունգար պատուիրակը, այն ատեն առաջար-
կեց որ քուէարկութիւնը անուանակոն ըլլայ Ալպանիա և Պուլիստի
կառավարութեան անոր:

Ետոյ խօսք առաջ Զուիցերիոյ պատուիրակ Մ. Մօթա և ըսաւ.
— Կը կարծեմ որ յանձնաժողովը իմաստուն կերպով չարեցու-
նալի յանձնելով ինչորոշ կարգադրութիւնը: Բայց հայկէ պատուիրակ-
ներու իրաւունքներու լիազօրման հարցը կրնայ քաղաքական ծանր
կարգադրութեան ծնունդ ալ ապա: Այս պատճառաւ Զուիցերիա ձեռնարկ
չի կ'ընէ:

Քուէարկութեան յետոյ հայկէ պատուիրակութեան պետը բնմ բարձ-
րագոյն շնորհակալութիւն յայտնեց ընդ. ժողովին:

ԱԶԳԱՅՈՒՆՑ ՏՊԱՌՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐՔ, 24.— Այս որոշումը քաղաք. շրջանակներու կողմէ կը նը-
կատարուի պաշտօնական յայտարարութիւն մը Ազգաժողովի կողմէ թէ
կ'ընթացի իրաւունքով կողմէ Հայկէ յայտարար կողմէ:

Կ'ընթացի որ, Իտալիա ի պատասխան այս որոշման Ազգաժո-
ղովը յայտարարութիւն մը պիտի արձակէ ի թերեւս բոլորովին պիտի
հեռանայ Ազգաժողովին:

Այն ստուար մեծամասնութիւնը որով ճանչցուցաւ Հայկէ յայտարար
իրաւունքը մասնակցելու Ազգաժողովին, կը կողմէ սպասուող մը թէ կը
շարունակուի քննարկութիւնը հայկէ իտալիոյ, որ ապարդէ կար-
գաց Ազգաժողովին:

ՍՏԱՐԻՏԻ ԴԵՄ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ

Կ Ը Ս Կ Ս Ի

ՍԷՆ ժՄՆ ՏՐ ԼԻԻՉ, 23.— Պուրկոս կը հարգուի որ ազգայնական
ուժերը քանի մը օրէն պիտի յարձակին Մատրիտի վրայ, բոլոր ճա-
կատներուն վրայ և զէպի թօշտօ առաջնապագայութեան կը շարունակէ:

ՊԻԼՊԱՍՆ ԱՆ ԻՅՆԱԼՈՒ ՎՐԱՅ

ՀԷՆՏԷՑ, 24.— Գրաւուժն յետոյ Զիւմայայի, որ մինչև վերջին
օրերս կառավարականներու ընդ. բանակառնողին էր, ըմբոսները իր
նշանակէտ ունին Ելիպար, զոր Ց հարգու քաղաքագաններ կը պաշտ-
պանեն զէնքի կարեւոր գործարաններ գտնուելուն:

Յրանաացի լրագրող մը, որ նոր հասած է Պիլպասէն, յայտարարած
է որ քաղաքը չպիտի կրնայ երկար տես զիմադրել, կառավարական
ուժերուն անկազմակերպ վիճակին և ազգայնականներուն զերակոչու-
թեան հետեւանքով:

ՋՈՐ. ՍՈԼԱՅԻ ԴԵՄ ԴԱՍԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՓՐԻՉ, 24.— «Ֆիկարօ» Սպանիոյ մասնաւոր թղթակիցը արձա-
գանդ կը հանդիսանայ զիս չհաստատուած զգայացուց զրոյցի մը որու
համաձայն Ջոր. Սոլա օտարի մը կողմէ գաւազարութեան ենթակուած է
որ սակայն ձախողած է:

ՈՒՐՈՒ՝ՈՒՄՑ ՊԻՏԻ ԿԵՐԱՆԱՅ

Պ Ո Ւ Ր Կ Օ Ս Ը

ԺՆՆԵՆ, 24.— Եանթանարիչ տպուորութիւնը գործեց այն լոբը թէ
Ուրուկուայ խզած է իր զիւանագիտական յարաբերութիւնները Մատ-
րիտի կառավարութեան հետ:

Ժրնեւի շրջանակները կը պատեն որ Ուրուկուայ լոբեւ արամա-
բանական հետեւանք իր վերջին որոշման, իր Սպանիոյ օրինաւոր կա-
ռավարութիւն ճանչնայ Պուրկոսի ազգ. պաշտպանութեան քօմիթէն: Կը
վախցուի որ, հարաւ-ամերիկեան միւս պետութիւնները ի մօտոյ հե-
տեւին Ուրուկուայի օրինակին:

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐՁԷՆ, 24.— Գնդապետ Սանտինօ կը ծանուցանէ որ կառավա-
րական ուժերը յատկանշական օրէն առաջացած են Հիւսթայի ուղղու-
թեամբ, գրաւելով Բագատէլ Յարաչիսի ազգաժողովական կէտը և ձեռք
զկողով թանք մը և կարեւոր քանակութեամբ ռազմանիւթ:

ՕՎԻԵՏՈՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ Կ'ԱՆՑՆԻ

ՍԱՏՐԻՏ, 24.— Կառավարական ուժերը անընդհատ կը յարձակին
Օվիէտոյի առջև ըմբոս յայտարարութեան օրինակով:

Քաղաքի զատակները անցան կառավարականներու շարքը: Էսթ-
րամատի ի մէջ քաղաքագանները յարձակեցան ըմբոսներու վրայ և
սպաննեցին 5 հարիւր հոգի:

Սօս. սիւրբայի ճակտին վրայ, կառավարականները ամբացուցին իրենց
զիւրքերը:

ԸՄԲՈՍՆԵՐԸ

ՄԱՏՐԻՏԻ ԴԵՄ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ

Կ' Ա Ն Ց Ն Ի Ն

Զօրավար Ֆրանսօի ուժերը

'Նորաժ դիրք մըն ալ գրաւեցին

ԱԼԲԱՅԱՐ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՑԵՌԷ ԻՆՎԱՍԻ

ՄԱՏՐԻՏ, 24.— Կառավարութեան կողմէ հրատարակուած պաշտօն-
գրեւոյց մը կը յայտնէ որ թօշտօյի Ալբազարը ամբողջովին գրաւուած է
ժողովրդական ճակատի քաղաքագաններու կողմէ:

Վարչապետ Քապուլիթը թօշտօ մեկնեցաւ և շնորհաւորեց կառա-
վարական ուժերը:

ՀԷՆՏԷՑ, 24.— Պուրկոսի վերին հրամատարութիւնը կը հարգուի որ
Զօր. Ֆրանսօի գունդերը, գրաւելով վերջ թօշտօսը, որ թօշտօսէ 22
քիլօմէր հեռու կը գտնուի և կը շարունակեն առաջանալ զէպի թօշտօս,
առանց լոբը զիմադրութեան մը հանդիպելու:

Թօշտօսի ճակատի ըմբոս ուժերու հրամատար Զօր, Զիւնիկա յայ-
տարարած է որ երկու երեք օրէն Ալբազարի հերոս պաշտպանները պիտի
ազատագրուին:

ՄԱՏՐԻՏԻ ԴԵՄ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ

Կ Ը Ս Կ Ս Ի

ՍԷՆ ժՄՆ ՏՐ ԼԻԻՉ, 23.— Պուրկոս կը հարգուի որ ազգայնական
ուժերը քանի մը օրէն պիտի յարձակին Մատրիտի վրայ, բոլոր ճա-
կատներուն վրայ և զէպի թօշտօ առաջնապագայութեան կը շարունակէ:

ՊԻԼՊԱՍՆ ԱՆ ԻՅՆԱԼՈՒ ՎՐԱՅ

ՀԷՆՏԷՑ, 24.— Գրաւուժն յետոյ Զիւմայայի, որ մինչև վերջին
օրերս կառավարականներու ընդ. բանակառնողին էր, ըմբոսները իր
նշանակէտ ունին Ելիպար, զոր Ց հարգու քաղաքագաններ կը պաշտ-
պանեն զէնքի կարեւոր գործարաններ գտնուելուն:

Յրանաացի լրագրող մը, որ նոր հասած է Պիլպասէն, յայտարարած
է որ քաղաքը չպիտի կրնայ երկար տես զիմադրել, կառավարական
ուժերուն անկազմակերպ վիճակին և ազգայնականներուն զերակոչու-
թեան հետեւանքով:

ՋՈՐ. ՍՈԼԱՅԻ ԴԵՄ ԴԱՍԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՓՐԻՉ, 24.— «Ֆիկարօ» Սպանիոյ մասնաւոր թղթակիցը արձա-
գանդ կը հանդիսանայ զիս չհաստատուած զգայացուց զրոյցի մը որու
համաձայն Ջոր. Սոլա օտարի մը կողմէ գաւազարութեան ենթակուած է
որ սակայն ձախողած է:

ՈՒՐՈՒ՝ՈՒՄՑ ՊԻՏԻ ԿԵՐԱՆԱՅ

Պ Ո Ւ Ր Կ Օ Ս Ը

ԺՆՆԵՆ, 24.— Եանթանարիչ տպուորութիւնը գործեց այն լոբը թէ
Ուրուկուայ խզած է իր զիւանագիտական յարաբերութիւնները Մատ-
րիտի կառավարութեան հետ:

Ժրնեւի շրջանակները կը պատեն որ Ուրուկուայ լոբեւ արամա-
բանական հետեւանք իր վերջին որոշման, իր Սպանիոյ օրինաւոր կա-
ռավարութիւն ճանչնայ Պուրկոսի ազգ. պաշտպանութեան քօմիթէն: Կը
վախցուի որ, հարաւ-ամերիկեան միւս պետութիւնները ի մօտոյ հե-
տեւին Ուրուկուայի օրինակին:

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐՁԷՆ, 24.— Գնդապետ Սանտինօ կը ծանուցանէ որ կառավա-
րական ուժերը յատկանշական օրէն առաջացած են Հիւսթայի ուղղու-
թեամբ, գրաւելով Բագատէլ Յարաչիսի ազգաժողովական կէտը և ձեռք
զկողով թանք մը և կարեւոր քանակութեամբ ռազմանիւթ:

ՕՎԻԵՏՈՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ Կ'ԱՆՑՆԻ

ՍԱՏՐԻՏ, 24.— Կառավարական ուժերը անընդհատ կը յարձակին
Օվիէտոյի առջև ըմբոս յայտարարութեան օրինակով:

Քաղաքի զատակները անցան կառավարականներու շարքը: Էսթ-
րամատի ի մէջ քաղաքագանները յարձակեցան ըմբոսներու վրայ և
սպաննեցին 5 հարիւր հոգի:

Սօս. սիւրբայի ճակտին վրայ, կառավարականները ամբացուցին իրենց
զիւրքերը:

ՔԱՐԱՆԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԸ ԶԱՍԱՑՆԱՑՆԵ ԶԱՆՔԵՐԸ

ՊԱՐՁԷՆ, 24.— Քաղաքի կառավարութիւնը համայնացուցած է
բոլոր հանգրծը: Քաղաքի մէջ գտնուած կապարի բոլոր պահեստի-
ները գրաւուած են:

ԼՕՔԱՐՆՈՅԻ

ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Զ Ո Ւ Ր Ը Կ Ի Ց Ն Ա Յ

Հիթլեր եւ Մուսօլինի

ձեռք ձեռքի կուտան

ԼՈՒՏՈՆ, 24.— Քաղաք. զիտողները կը յայտարարեն որ, ժրնեւի
այն որոշումը, որ իրաւունք կուտայ հայկէ պատուիրակներուն մաս-
նակցելու Ազգաժողովի վիճարանութեանց, զործնապէս անկարելի կը դար-
ձնէ Լօքարնոյի խորհրդաժողովը, որովհետեւ այդ որոշումը պատճառ
պիտի դառնայ Խալիլիոյ բացակայութեան:

Մնանք կը շեշտեն որ Խալիլի կրնայ նաեւ վերջնապէս հեռանալ
Ազգաժողովին Ամէն պարագայի, ան պիտի մերժէ մասնակցել միջազ-
գային բանակցութեանց այնքան ատեն որ նիթովիս պիտի ներկա-
յացուի ժրնեւի մէջ:

Անդր, հարցարանին մէջ դեռ ոչ մէկ պատասխան ստացուած է
Պերիլին:

Կ'ենթադրուի որ Հիթլեր պիտի ճշդ էր ընթացքը. Մուսօլինի իր
զիւրքը հարողելէ յետոյ:

ԻՆՉ Կ'ԸՍԷ ԱՆԳԼ ՄԱՍՈՒԼԸ

ԼՈՒՏՈՆ, 24.— «Տէլի Թէլիկրաֆ» կը գրէ.— Անիմաստ պիտի ըլ-
լայ յատկանիս սր բուն հարուած մը չէ իջուցուած Ազգաժողովին, հա-
պէս պատուիրակութեան ընդունելութեամբ, եթէ ասոր իբր հետեւանք
Խալիլի պիտի հեռանայ Ազգաժողովին:

Բայց Ազգաժողովին գտնուած այժմու կացութեան մէջ երկու ազգե-
րէն մին պէտք էր պարտուած զուրս ելլէր երէկի վիճարանութիւն-
ներէն:

Այն ստուար մեծամասնութիւնը որով ճանչցուցաւ Հայկէ յայտարար
իրաւունքը մասնակցելու Ազգաժողովին, կը կողմէ սպասուող մը թէ կը
շարունակուի քննարկութիւնը հայկէ իտալիոյ, որ ապարդէ կար-
գաց Ազգաժողովին:

ԻՏԱԼԻՈՅ ԲՈՒՍԻ ԸՆԹՈՅՔԸ

Կառավար պատուարած է Ազգաժողովին

ՓԱՐՔ, 24.— Փարիզի թերթերը երկար կը զբաղին ժրնեւի որոշ-
մամբ: Ըլլորն այն այն համոզումը ունին որ այդ որոշումը անիրեւակա-
յելի բոլորն ատորձան ծանրակիւն է: Անոնք կ'ըսեն.—

Ազգաժողովը Յուլի 4ի որոշումը նէկիւս մէկ կողմ թողած էր:
Ինչէն յետոյ եկաւ այս վիճակը: Արդհետեւ Խալիլի վերջին
ամիսները զրգուցութիւններ ըրաւ: Խալիլի թան համաձայնութիւնը
չստ մը պետութիւններ վախցուց: Եւ սովեթ Խուսիս Խալիլի մէջ
չստ բուն հակասակութիւն մը տեսա՞ ֆրանսեւոյցի զայինքին զէմ:
Խալիլի այն համոզումը ունի որ պէտք է կամ զինքը նախընտրել
կամ նիթովիս:

Մեծ պետութիւններն իսկ քաղ տեսակէտէ Խալիլի կուսակից էին
նախ: Բայց Խալիլի ոչ միայն Պիլիկրականի այլ և Կիւր Եւրօպայի
մէջ կարգ մը պահանջներ ըրաւ:

Եթէ անպատելի զէպ մը չծագի, կրնայ ըսուի որ Նէկիւս իրա-
ւապէս չանած է դատը և Խալիլի իր հրամարագիւրը պիտի զրկէ Ազ-
գաժողովին:

ՆԱԽԱԳԱՅԱԿԱՆ ՊԱՅԲԱՐԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Լէնուրն կը լինադատէ Ռուզվելթը

ՆԻԻ ԵՐՐԻՔ, 24.— Մ. Լէնուրն արտասանած մէկ ճառին մէջ մաս-
նաւորաբար դատաւարութեամբ ձեռք ձեռքի թուեց ազգայնականութիւնը,
ըսաւ ի մէջ այլոց.—

Միացեալ Նահանգները չեն կրնար ապրիլ ազանովութեան մէջ ա-
ռանց արտաքին առեւտուրի: Նման ազգայնականութիւն մը կը ձգտի
աշխարհի ազգերը բաժնելու զինեալ երկու ճակատներու:

Երբ Ռուզվելթի կանակը դարձուց Լենուրնի անտես. խորհրդաժողովի,
քաղաքի տարիներ ուշայուց խաղաղութեան դատին կարգադրու-
թիւնը:

Վարչաձեւի դէմ դժգոհութիւն

Ֆրանսացի զինուորականներու մէջ

ՓԱՐՔ, 23.— «Էօլը» թերթը կ'ըսէ թէ Մ. Է. Բիւրիսի պահակազօրքին
կարգ մը ֆրանսացի սպաներուն յեղափոխական շարժումի մասին լուրեր
տնուած են, որոնց համաձայն Սկպտի կէսին այդ սպաները զժգոհու-
թիւն յայտնած են Ֆրանս. արդի վարչաձեւին դէմ:

«Էօլը» կ'ընդհանրէ թէ Սկպտիոյ ներքին պատերազմը սկսած է
կարգ մը հակազգացութիւններ առաջ բերել Ֆրանսայի մէջ:

Լեհաստանէն Պաղեստին

ՎԱՐՇԱՎԱ, 24.— 700 հրեայ զաղթականներու, որոնց 200ը ուսա-
նողներ, երկու մեկնեցան Պաղեստին: Հոկտի համար զաղթի զիւսա-
ններ Պաղեստինի համար գաղթի ոչ մէկ արտօնութիւն ստացած են
անգլ. իրաւունքներէն:

Թուրքիա կաւսակից է կողմնակից է

Միջերկրագոյնի Ռիւսի ՍԸ

Անգլ. թերթի մը կարծիք

Լուսնի «Յօպտըր» թերթը կարեւոր յօդուած մը հրատարակած է
թուրքական ինչորոշ մասին:

Թերթը գրելով վերջ որ պարզեան և արեւելեան եւրօպայի պե-
տութիւնները վախճուող որ Խալիլի կրնայ նոր արկաւանդութեանց
քօմիթի ղեպի Միջերկրագոյնի համաձայնութիւն մը կը ձգտին,
թերթը մասին հետեւեալ կարծիք կը յայտնէ.

Թուրքիա որ մասնաւորաբար բարեկամ է Անգլիոյ, առաջին առթիւ
կը Միջերկրագոյնի ու խալի մը ստորագրման:

Թուրքիայի կարգ մը անապարտող տարրեր համախառն են այս ուխտին
հարցումին հող չէ թէ Խալիլի չի մասնակցի անոր:

Անկայն աւելի նպատակաւոր կը տեսնուի որ Միջերկրականի
պարփակէ բոլոր շահագրգռողները և այն համոզումը կը տրէ
թուրքիայի մասնակցած Խալիլի ուխտին զուրս մնացած Խալիլի
կողմէ իրաւունքները պիտի ըլլայ:

Թուրքիա կաւսակից է կողմնակից է

Միջերկրագոյնի Ռիւսի ՍԸ

Անգլ. թերթի մը կարծիք

Լուսնի «Յօպտըր» թերթը կարեւոր յօդուած մը հրատարակած է
թուրքական ինչորոշ մասին:

Թերթը գրելով վերջ որ պարզեան և արեւելեան եւրօպայի պե-
տութիւնները վախճուող որ Խալիլի կրնայ նոր արկաւանդութեանց
քօմիթի ղեպի Միջերկրագոյնի համաձայնութիւն մը կը ձգտին,
թերթը մասին հետեւեալ կարծիք կը յայտնէ.

Թուրքիա որ մասնաւորաբար բարեկամ է Անգլիոյ, առաջին առթիւ
կը Միջերկրագոյնի ու խալի մը ստորագրման:

Թուրքիայի կարգ մը անապարտող տարրեր համախառն են այս ուխտին
հարցումին հող չէ թէ Խալիլի չի մասնակցի անոր:

Անկայն աւելի նպատակաւոր կը տեսնուի որ Միջերկրականի
պարփակէ բոլոր շահագրգռողները և այն համոզումը կը տրէ
թուրքիայի մասնակցած Խալիլի ուխտին զուրս մնացած Խալիլի
կողմէ իրաւունքները պիտի ըլլայ:

Թուրքիա կաւսակից է կողմնակից է

Միջերկրագոյնի Ռիւսի ՍԸ

Անգլ. թերթի մը կարծիք

Լուսնի «Յօպտըր» թերթը կարեւոր յօդուած մը հրատարակած է
թուրքական ինչորոշ մասին:

Թերթը գրելով վերջ որ պարզեան և արեւելեան եւրօպայի պե-
տութիւնները վախճուող որ Խալիլի կրնայ նոր արկաւանդութեանց
քօմիթի ղեպի Միջերկրագոյնի համաձայնութիւն մը կը ձգտին,
թերթը մասին հետեւեալ կարծիք կը յայտնէ.

Թուրքիա որ մասնաւորաբար բարեկամ է Անգլիոյ, առաջին առթիւ
կը Միջերկրագոյնի ու խալի մը ստորագրման:

Թուրքիայի կարգ մը անապարտող տարրեր համախառն են այս ուխտին
հարցումին հող չէ թէ Խալիլի չի մասնակցի անոր:

Անկայն աւելի նպատակաւոր կը տեսնուի որ Միջերկրականի
պարփակէ բոլոր շահագրգռողները և այն համոզումը կը տրէ
թուրքիայի մասնակցած Խալիլի ուխտին զուրս մնացած Խալիլի
կողմէ իրաւունքները պիտի ըլլայ:

